

Stel we hebben twee Roodborsttapuiten, één die wél en één die niet de mogelijkheden (genetische eigenschappen) heeft om in monotoon agrarisch gebied te leven. Degene die het wél kan, kan concurrentie met zijn soortgenoten in de "normale" biotopen vermijden door in het monotone gebied te gaan nestelen. Hij zal dan zijn erfelijke eigenschap om in dit gebied te kunnen leven doorgeven aan zijn jongen. Op die manier kan de eigenschap zich door de populatie verspreiden. Dit is een eenvoudige weergave: de realiteit is wat ingewikkelder.

Roodborsttapuiten hebben, volgens een onderzoek van Rob Bijlsma, een gemiddelde legselgrootte van 5 eieren en hebben 2 legsels. De legselgrootte van 1e en 2e legsel is ongeveer even groot. Een paartje Roodborsttapuiten zal dan onder uiterst gunstige omstandigheden circa 10 jongen groot kunnen brengen. Dat dit gewoonlijk niet zal voorkomen ligt voor de hand..... Ongeveer de helft haalt de eerste levensweken niet. Het aantal jongen per paar van 2,75 hetgeen Marco vermeldt, is dus juist laag in plaats van hoog.

Tom Heijnen.

Mogelijk een oostelijke Roodborsttapuit in de Kempen.

Op donderdag 19 maart j.l. zag ik langs de Paddevenweg bij Zandoerle een sterk afwijkende Roodborsttapuit. Vanuit de auto zag ik op de af-rastering, langs de weg, een licht, nogal zandkleurig vogeltje dat mij aan een Paapje deed denken. Ik stopte snel, me onderwijl realiserend dat het wel erg vroeg voor Paapjes was. Met de 8 x 30 kan ik het vogeltje onder variërende omstandigheden gadeslaan op afstanden van 15 tot 50 meter. Ik noteerde:

- Typisch een Roodborsttapuit en wel een wijfje, maar dan zeer licht en qua hoofdkleur meer 'n wijfje Paapje. Kop licht grijsbruin met wat donkerder vlekjes en schuin boven het oog nog lichtere vlekjes onder sommige omstandigheden de indruk van een vage wenkbrauwstreep gevend. Keel zeer licht, in de hals vrijwel wit. Bovenzijde licht zandkleurig grijsbruin met donkerder schachtstrepen. Stuit geheel of vrijwel geheel ongestreept licht rozebruin. Weinig of geen wit op stuit en/of staartbasis. Onderzijde ongeveer als wijfje Paapje: vrij egaal licht rozebruin, aan de zijborst ietsje donkerder lijkend en slechts iets lichter wordend naar de anaalstreek toe. Op de gesloten vleugel een opvallende, zeer lichte, langwerpige driehoek, grotendeels veroorzaakt door de brede, zeer lichte zomen aan de kleine slagpen. Hier heeft een "normaal" wijfje Roodborsttap. slechts een witachtig vleugelstreepje, in de vlucht vaak goed te zien. Bij de waargenomen vogel was dat niet te zien, mogelijk omdat het te weinig kontrasteerde met de rest van de zeer lichte slagpen. Voornaamste kenmerken: zeer lichte, Paapjesachtige hoofdindruk, Zeer lichte rug en typische driehoekige lichte vlek op vleugel. -

De laatste jaren zijn, met name in de herfst, wel meer waarschijnlijk oostelijke Roodborsttapuiten waargenomen in West-Europa, ook in Nederland. In de meeste gevallen meent men dan te doen te hebben met de ondersoort *Saxicola torquata maura* uit Siberië, al is dat erg moeilijk met zekerheid te zeggen. Opvallend in "mijn" geval is dat ik in het "Handbook of British Birds" in vol.II (1948) bij de beschrijving van een waarneming van een *S.t.maura* las: "at first sight more like a small Whinchat (=Paapje) than anything else", terwijl ook de afbeelding van een wijfje van deze ondersoort zeer sterk lijkt op de door mij waargenomen vogel!

Omdat het literatuuronderzoek tot dusverre nog onvolledig is, zal ik er in Henk z'n rubriek nog op terug komen.

Frank Neijts.